

Örebro län

VÄLFÄRDS
TÄPPET

almeGa

Välfärdstappet – Örebro län

Inledning

Välfärdsutredningen som presenterades i slutet av förra året lanserade ett förslag till vinstbegränsning för välfärdsföretag. I praktiken innebär förslaget ett vinstförbud för många av de företag som idag verkar inom vård, skola och omsorg. Revisionsbolaget PWC konstaterade i en analys att cirka 80 procent av välfärdsföretagen skulle tillåtas att få en rörelsemarginal på högst två procent om förslaget genomfördes. PWC konstaterar att en så låg marginal ”som regel är otillräcklig i välfärdsbranschen för att driva en ekonomiskt sund och stabil verksamhet”.

Om de privata utförarna skulle försvinna från marknaden skulle både ett stort antal anställda och brukare i Sverige drabbas. Idag arbetar över 150 000 personer i företag som utför välfärdstjänster för kommuner och landsting.¹ Samtidigt har över 300 000 elever inom för-, grund- och gymnasieskola valt privata alternativ.² Det finns idag knappt 500 privata vårdcentraler och 58 000 äldre har antingen sitt boende eller sin hemtjänst hos privata utförare.³ I denna faktasammanställning har vi kartlagt betydelsen av de privata alternativen i Örebro län.

Sammanfattning

Ett stort antal privata utförare i Örebro län komma att påverkas av en eventuell vinstbegränsning.

I dessa företag och stiftelser arbetar idag cirka 2 100 personer med tjänster som finansieras av kommuner och landsting. Till det kommer ytterligare ett antal personer som arbetar med personlig assistans.

Över 6 700 elever inom för-, grund- och gymnasieskola i länet har valt friskolor som nu kan tvingas lägga ned sina verksamheter. Även drygt 400 äldre som har sitt boende eller sin hemtjänst från privata alternativ kan tvingas bort från den omsorg de valt. Detsamma gäller de 174 personer som får sin personliga assistans från privata alternativ. Och slutligen kan många av länets invånare behöva byta bort den vårdcentral de från början har valt. Antal läkarbesök samt övriga sjukvårdsbesök i Örebro län inom den privata vården uppgår till cirka 270 000.

¹ Källa: SCB, Utförarregistret.

² Källa: Skolverket

³ Källa: Socialstyrelsen

Sysselsättning

I SCBs utförrarregister finns det uppgifter om hur många företag som genomför välfärdstjänster åt kommuner och landsting. SCB gör sedan en uppskattning av hur många av de sysselsatta i varje företag som sysslar med välfärdstjänster genom att jämföra kommunernas och landstingens del av företagets omsättning. På detta sätt kan de uppskatta hur många anställda i respektive kommun som arbetar i privata alternativ med att utföra välfärdstjänster. I Örebro län uppskattar SCB att antalet sysselsatta hos privata utförare inom kommunal verksamhet uppgår till knappt 1 900.

Tabell 1. Antal sysselsatta hos privata utförare inom kommunal verksamhet (vård, skola och omsorg). År 2015

Kommun	Antal sysselsatta
Askersund	45
Degerfors	6
Hallsberg	65
Hällefors	31
Karlskoga	112
Kumla	72
Laxå	0
Lekeberg	40
Lindesberg	137
Ljusnarsberg	52
Nora	76
Örebro	1 240
Örebro län	1 876

Källa: SCB, Utförrarregistret och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.

Inom landstinget är motsvarande antal 300 personer vilket innebär att det totala antalet sysselsatta bland privata utförare inom kommuner och landsting uppgår till drygt 2 100.

Tabell 2. Antal sysselsatta hos privata utförare inom landstingskommunal verksamhet. År 2015

Landsting	Antal sysselsatta
Region Örebro län	300

Källa: SCB, SCB, Utförrarregistret och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.

I dessa uppgifter ingår inte alla de personer som sysslar med personlig assistans som finansieras av staten. Vi har här gjort en specialbeställning av antalet sysselsatta inom personlig assistans i

kommunerna i Örebro län. Totalt är det drygt 2 300 personer. Det bör påpekas att denna siffra inte kan adderas till de ovanstående 2 100 personer, då det sannolikt skulle innebära en överskattning.⁴

Tabell 3. Antal sysselsatta inom Öppna sociala tjänster för personer med funktionshinder (personlig assistans). År 2014

Kommun	Antal sysselsatta
Askersund	40
Degerfors	25
Hallsberg	89
Hällefors	11
Karlskoga	150
Kumla	82
Laxå	27
Lekeberg	24
Lindesberg	113
Ljusnarsberg	35
Nora	81
Örebro	1 685
Örebro län	2 362

Källa: SCB, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

Utförare

Om antalet privata utförare för länets kommuner skulle summeras skulle det finnas 863 utförare enligt Utförarregistret. Med den redovisningsmetod som SCB använder är det viktigt att inte likställa antal utförare med antal företag. Det beror på att flera utförare bedriver verksamhet i mer än ett verksamhetsområde. Till exempel, kan ett och samma företag räknas som två om det är verksamt inom både äldreomsorg och insatser för funktionshindrade. Till utförare räknar även SCB till exempel bemanningsföretag som levererar tjänster till välfärdsföretag. Exempel på det är uthyrning av lärare eller sjukvårdspersonal. Utförare bör därför ses som arbetsställen i SCB:s statistik. Om den enbart hade omfattat antal företag skulle antalet bli lägre. Enligt SCB uppskattas andelen unika utförare på riksnivå till cirka 60 procent av antalet observationer. Om denna andel antas gälla för samtliga län kan antalet privata utförare i Örebro län således uppskattas till cirka 500. De flesta återfinns inom individ- och familjeomsorg.

Antalet anställda och brukare visar totalt antal som arbetar hos respektive har valt, privata utförare.

⁴ Detta beror dels på att det finns andra företag än assistansföretag inom öppna sociala insatser för personer med funktionsnedsättning, dels på att en del av de sysselsatta sannolikt redan finns medräknade bland dem som ingår i Utförarregistret.

Tabell 4. Antal privata utförare inom kommuner uppdelat på verksamhetsområde. År 2015

Kommun	Förskola, fritidshem	Förskoleklass, grundskola	Gymnasieskola	Äldreomsorg	Insatser till personer med funktionshinder	IFO	Flyktningmottagande
Askersund	3	3	0	1	9	5	9
Degerfors	0	1	0	0	6	3	0
Hallsberg	0	9	0	0	9	23	5
Hällefors	3	1	9	1	1	22	0
Karlskoga	5	8	19	0	7	36	1
Kumla	11	16	11	1	8	15	7
Laxå	..	..	..	..	..	..	..
Lekeberg	6	7	9	0	3	9	5
Lindesberg	8	12	15	0	16	18	0
Ljusnarsberg	2	5	10	1	2	13	12
Nora	7	13	14	0	12	22	19
Örebro	45	31	28	55	46	127	23
Örebro län	90	106	115	59	119	293	81

Källa: SCB, Utförarregistret.

*IFO=Individ- och familjeomsorg

Inom landstinget i länet summeras antalet privata utförare till 186 stycken. Men även här är den faktiska siffran troligen lägre då en utförare kan förekomma i mer än ett verksamhetsområde. De flesta återfinns inom primärvården samt den specialiserade somatiska vården.

Tabell 5. Antal privata utförare inom landsting uppdelat på verksamhetsområde. År 2015

Landsting	Primärvård	Specialiserad somatisk vård	Specialiserad psykiatrisk vård	Tandvård	Övrig hälso- och sjukvård
Örebro läns landsting	56	56	50	8	16

Källa: SCB, Utförarregistret.

Brukare

Inom äldreomsorgen har drygt 320 personer valt privata utförare för sin hemtjänst och ytterligare 116 personer har sitt särskilda boende i privata alternativ.

Tabell 6. Antal brukare inom äldreomsorgen i privat regi. År 2015

Kommun	Hemtjänst	Särskilt boende
Askersund	0	0
Degerfors	0	0
Hallsberg	0	0
Hällefors	0	0
Karlskoga	0	0
Kumla	0	0

Laxå	0	0
Lekeberg	1	0
Lindesberg	0	0
Ljusnarsberg	7	0
Nora	0	0
Örebro	313	116
Örebro län	321	116

Källa: Socialstyrelsen

Totalt finns det 174 assistansberättigade i länet som valt privata alternativ. Antalet elever i fristående förskolor uppgår till drygt 1 300. I grund- och gymnasieskola är motsvarande antal cirka 3 400 respektive 2 000.

Tabell 7. Antal assistansberättigade hos privata utförare*. År 2016

Län	Assistansberättigade
Örebro län	174

Källa: Försäkringskassan *Här ingår brukarkollektiv samt de som är anställda av sig själva

Tabell 8. Antal elever i fristående skolor. År 2015

Län	Förskola	Grundskola	Gymnasieskola
Örebro län	1 320	3 473	1 958

Källa: Skolverket och Ekonomifakta

Antal läkarbesök samt övriga sjukvårdsbesök inom den privata vården uppgår till cirka 270 000.

Tabell 9. Antal besök inom den privata vården. År 2015

Landsting	Läkarbesök	Besök hos annan personalkategori
Örebro län	78 883	193 469

Källa: SKL